

Νίκος Σιδέρης

**Τὰ παιδιά δὲν θέλουν ψυχολόγο.
Γονεῖς θέλουν!**

**Εμπιστευτική ἐπιστολὴ
σὲ γονεῖς ποὺ σκέφτονται**

Ἐκδόσεις: «Μεταίχμιος».

**Νέα ἐμπλουτισμένη ἔκδοση, Ἀθήνα, Σεπτέμβριος 2018.
Σελίδες 156 (14 x 21).**

• Βλ. ἐδῶ μερικές σελίδες σὲ ψηφιακὴ μορφή.

Πρόλογος στὴ νέα ἐμπλουτισμένη ἔκδοση

Ἦταν ἓνας ἑλληνικὸς Αὐγουστος πρὶν ἀπὸ ἑννέα χρόνια. **Μία** βραδιά κάτω ἀπὸ τ' ἄστρα καὶ κοντὰ στὴ θάλασσα, καὶ μὲ τραπέζι, δηλαδὴ κουβέντα γιὰ μύρια ὅσα, μὲ φίλους καὶ συναδέλφους ἀγαπητοὺς.

Σ' αὐτὴ τὴν κουβέντα κάποια στιγμή τοὺς εἶπα ἓναν λόγο ποὺ συνήθιζα ἤδη ἀπὸ καιρὸ νὰ χρησιμοποιοῦ στὶς θεραπείες καί, ἐνίστε, σὲ ὅσους μοῦ μιλοῦσαν γιὰ τὸ παιδί τους λέγοντας **«Μήπως πρέπει νὰ τὸ πᾶμε σὲ ψυχολόγο;»**. **Ὁ** λόγος ποὺ συνόψισε τὴν τοποθέτησή μου ἦταν **«Τὰ παιδιά δὲν θέλουν ψυχολόγο. Γονεῖς θέλουν!»**.

Ἡ στάση τῶν συνομιλητῶν μου ἦταν ἓνα μείγμα ἀπὸ συμφωνία καὶ κάτι σὰν ἐκπληξη μπροστὰ στὸ προφανές, ποὺ γίνονταν πιὸ ἀνάγλυφες ἀπὸ τὴ μὴ λεκτικὴ ἐπικοινωνία τῶν ἐκφράσεων τοῦ προσώπου καὶ τῶν στάσεων τοῦ σώματος.

Ὅταν ἔμεινα μόνος, ἀργὰ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, βίωσα κάτι σὰν φώτιση. **Τὸ** ἴδιο βράδυ στὸ μυαλό μου, καὶ τὶς ἐπόμενες

ἡμέρες στο χαρτί, δούλευα πυρετωδῶς καὶ μορφοποιοῦσα αὐτὴ τὴν αἴσθησι.

Ἡ πρώτη ἀναγνώστρια τοῦ χειρόγραφου –μια σοφὴ γυναίκα– ξεκίνησε νὰ ρίχνει μιὰ ματιά σ' αὐτὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ πάει γιὰ κολύμπι. **Σ**τάθηκε γιὰ λίγο ὀρθία, διάβαζοντας τὴ μιὰ σελίδα μετὰ τὴν ἄλλη. **Π**ερίμενα νὰ κάνει στάση καὶ νὰ πᾶμε στὴ θάλασσα. **Ε**κείνη, λίγο ἀσυναίσθητα, κάθισε σὲ μιὰ καρέκλα. **Κ**αὶ διάβασε ἀπνευστὶ ὁλόκληρο τὸ χειρόγραφο. **Ἡ** θάλασσα, ἐκεῖνο τὸ πρωί, χρειάστηκε νὰ κυματίζει χωρὶς ἐμᾶς.

Κάποιους μῆνες ἀργότερα ὁ ἐκδότης μου ὁ Νώντας Παπαγεωργίου συνόψισε μὲ τὸν δικό του τρόπο τὴν ἀπήχηση ποὺ εἶχε τὸ βιβλίο, λέγοντάς μου: **«Ν**ίκο, **αὐτὸ δὲν εἶναι βιβλίο, ἀλλὰ κοινωνικὴ παρέμβαση**». **Σ'** αὐτὰ τὰ λόγια συμπυκνώνονταν ἡ μεγάλη κοινωνικὴ ἀπορία καὶ ἀνάγκη ὡς πρὸς τὴ γονεϊκὴ λειτουργία, ἡ λεκτικὴ ἢ μὴ λεκτικὴ ἀνταπόκριση τῶν ἀναγνωστῶν καὶ ἡ θετικὴ ἐνέργεια ποὺ ἐλκύει ἢ ἐπαφὴ μὲ τὸ κείμενο.

Απὸ τότε ἔχω γυρίσει τὴ μισὴ Ἑλλάδα καὶ πληθὸς μίντια μιλώντας γι' αὐτὸ τὸ βιβλίο καὶ αὐτὸ τὸ θέμα. **Τ**ὸ μήνυμα ποὺ κρατοῦσαν οἱ ἄνθρωποι μοῦ τὸ εἶπαν χίλιες φορές: **«Π**ιστεύαμε ὅτι τὸ παιχνίδι χάθηκε, ἀλλὰ μᾶς δείξατε ἓναν δρόμο. **Κ**αὶ μᾶς ἀπενοχοποιήσατε».

Μὲ ἀφορμὴ τὸ δεύτερο σημεῖο, θέλω νὰ ἐκφράσω τὴν ἔντονη ἐπιφύλαξή μου ἀπέναντι σὲ ὅσους θέλουν μὲν νὰ πλάσουν καλοὺς γονεῖς καὶ καλὰ παιδιά, ἀλλὰ τὸ ἐπιδιώκουν κουνώντας τὸ δάχτυλο καὶ ἐνοχοποιώντας τοὺς μὲν καὶ τὰ δέ. **Οἱ** κεραυνοὶ τοῦ ἱεροεξεταστῆ σπάνια ἔχουν θετικὴ παιδαγωγικὴ ἐπίδραση. **Ἄ**ν δὲν ἀγαπᾶς αὐτὸν ποὺ σφάλλει, μπορεῖ ἐνδεχομένως νὰ τοῦ ἐπιβάλεις μιὰ ἄλλη συμπεριφορὰ, ἀλλὰ καθιστώντας τὸν δούλο, ἀφοῦ ἡ ἐνοχὴ εἶναι ἡ χειρότερη ἀστυνομία.

Ἡ παροῦσα ἐμπιστευτικὴ ἐπιστολὴ ἐπιδιώκει κάτι ἄλλο: **Ν**ὰ λειτουργήσει ὡς **μαθητεία στὴν ἐλευθερία**, ὑποστηρίζοντας τὸν ἐλεύθερο στοχασμὸ κάθε γονιοῦ καὶ κάθε παιδαγωγοῦ, καὶ τελικὰ τοῦ παιδιοῦ, βοηθώντας τους νὰ φτάσουν στὸ καλύτερο, ὅσο εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατόν, ἐπεὶ τὸ θέλουν καὶ ὄχι ἐπεὶ τὸ «ἔτσι πρέπει, ἀλλιῶς...». **Ἡ** πιὸ γόνιμη μαθητεία εἶναι ἡ μαθητεία τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ βασικὴ ἰδέα εἶναι ἡ ἐξῆς: **Τ**ὸ παιδί περιμένει ἀπὸ τοὺς γονεῖς του ἀγάπη. **Ὁ**χι ὅμως ἀγάπη ὅπως νὰ ἔναι, μιὰν ἀγάπη ἄτεχνη ἢ κακότεχνη. **Π**εριμένει μιὰ *ἐντεχνη ἀγάπη*, ποὺ προσι-

διάζει στη σχέση γονιού-παιδιού. **Κι** ἡ ἔντεχνη ἀγάπη θὰ βοηθήσει τὸ παιδί στὸν μακρόχρονο ἀγῶνα του νὰ κατακτήσει τὴ δική του ἔντεχνη αὐτονομία καὶ νὰ πραγματώσει τὴ δική του ἔντεχνη προσωπικὴ λειτουργία. **Ἡ** τέχνη τοῦ γονιοῦ εἶναι μιὰ σπουδαία ὄψη τῆς τέχνης τοῦ ζῆν. **Καὶ** μεταδίδει καὶ στὸ παιδί τὴν καλὴ τέχνη τοῦ ζῆν, ποὺ καὶ τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ καλλιεργήσει καὶ νὰ μεταδώσει παραπέρα.

Κάποιες φορές μὲ ρωτᾶνε τί θὰ ἤθελα νὰ ἀλλάξω σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο. **Ἡ** ἀπάντησή μου εἶναι, ὅτι θὰ μπορούσα νὰ προσθέσω ἢ νὰ ἀναπτύξω πολλές ἀκόμα ιδέες. **Στὰ** σχέδιά μου εἶναι, ἄλλωστε, νὰ τὸ κάνω, μὲ τὴ μορφή ποὺ ταιριάζει καλύτερα σὲ καθεμιά τους.

■ **Υ**πάρχει ὡστόσο ἓνα σημεῖο ποὺ ἐπανέρχεται στὶς δημόσιες, ἰδιωτικὲς καὶ θεραπευτικὲς ἢ συμβουλευτικὲς συζητήσεις μου μὲ τοὺς μεγάλους (θίγεται ἄλλωστε συνοπτικὰ καὶ στὸ βιβλίο).

Εἶναι τὸ ἐρώτημα: **«Καὶ τί κάνουμε τώρα ποὺ τὸ θέμα ἔχει στραβώσει καὶ τὸ παιδί ἔχει ξεφύγει;»**. **Ἡ** ἀλλιῶς: **Ποιά** παιδαγωγικὴ μέθοδος θὰ μπορούσε νὰ ἐπανορθώσει μιὰ ἐμπλοκὴ μὲ κύριο σύμπτωμα τὴν κακὴ συμπεριφορὰ τοῦ παιδιοῦ; **Γι** αὐτὸ τὸ σημεῖο θέλω νὰ ἐκθέσω συνοπτικὰ μιὰ ἀπάντηση. **Θ**ὰ τὴ βρεῖτε στὸ τέλος τοῦ κειμένου, ὡς Ἐπίμετρο...

Ἀθήνα, 14 Αὐγούστου 2018

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος στὴ νέα ἐμπλουτισμένη ἐκδοση.

Πρόλογος.

- I. Ἡ** ἔκπληξη μπροστὰ στὸ προφανές.
- II. Μ**πρὸς στὴν ἀσύμμετρη πραγματικότητα.
- III. Π**αιχνίδια ἐξουσίας ἢ παιχνίδια μὲ κανόνες;
- IV. Μ**ὴ φοβᾶσαι νὰ εἶσαι γονιός.
- V. Κ**οντὰ καὶ λίγο πιὸ ψηλά!
Τρεῖς ἐσφαλμένες στάσεις τοῦ γονιοῦ.
Οἱ τέσσαρες ἀρετὲς τοῦ γονιοῦ.
Κοντὰ καὶ λίγο πιὸ ψηλά!
Γένοι' οἷος ἐσσί.

Ἐπίμετρο.

Τί γίνεται ἂν ἤδη τὸ παιδί ἔχει κακὴ συμπεριφορὰ;

